

**UCHWAŁA NR XLII/264/21
RADY MIEJSKIEJ W POLANOWIE
z dnia 24 września 2021 r.
w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na
lata 2021-2022.**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372) w związku z art. 1 ust. 1 oraz art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685) oraz § 1 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 – 2022 (Dz. U. z 2017 r. poz. 458), Rada Miejska w Polanowie uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021 -2022 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Polanowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Józef Wilk

I. Wprowadzenie

Zdrowie psychiczne definiowane przez Światową Organizację Zdrowia określane jest jako „dobrostan, w którym jednostka realizuje swoje możliwości, potrafi poradzić sobie z różnorodnymi sytuacjami życiowymi, jest w stanie uczestniczyć w życiu społecznym oraz produktywnie pracować” (<https://www.researchgate.net>). Zaburzenia i choroby psychiczne stanowią duże obciążenie zarówno dla jednostki jak i społeczeństwa, w którym ona funkcjonuje, w szczególności te niediagnozowane i nieleczone. Zaburzenia i choroby psychiczne mogą powodować znaczną niepełnosprawność, utrudniają, a czasem nawet uniemożliwiają osobom ich doświadczającym uczestnictwo w życiu społecznym i zaburzają znacznie jakość życia.

Według Raportu z badań „Epidemiologia zaburzeń psychiatrycznych i dostępu do psychiatrycznej opieki zdrowotnej – EZOP Polska”, u 23,4% osób badanych rozpoznano w ciągu życia przynajmniej jedno zaburzenie psychiczne z 18 zaburzeń zdefiniowanych wg Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób ICD–10 i Klasyfikacji Zaburzeń Psychiczych Amerykańskiego Towarzystwa Psychiatrycznego DSM–IV (10 tys. respondentów w losowej próbie osób między 18–64 r.ż.). U około 10% badanej populacji stwierdzono zaburzenia nerwicowe, natomiast zaburzenia nastroju wśród zgłaszanych dolegliwości stanowią łącznie 3,5%, w tym aż 3% stanowi depresja. Dużą grupę zaburzeń stanowią zaburzenia związane z używaniem substancji (12,8%), w tym aż 11,9% to zaburzenia będące następstwami nadużywania alkoholu.

Jak pokazują powyższe dane statystyczne, zaburzenia i choroby psychiczne są istotnym problemem społecznym zaburzającym szeroko pojęty dobrostan. Jednym z procesów dążących do zachowania zdrowia jest promocja zdrowia, podobnie jak działania profilaktyczne.

Od 14 marca 2020 roku obowiązywał w Polsce stan zagrożenia epidemicznego, natomiast od 20 marca 2020 roku obowiązuje stan epidemii spowodowany rozprzestrzenianiem się zakażeń spowodowanych wirusem SARS-COV-2. Konieczność izolacji, ciężki przebieg zakażenia, utrata źródła dochodu czy śmierć kogoś bliskiego to kryzysy, które pozostawiają na psychice ludzi swoje piętno. Osoby nimi dotknięte mogą

nie poradzić sobie z obciążeniem i wymagać specjalistycznego wsparcia psychicznego i psychiatrycznego.

Zapisy zawarte w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego

(Dz.Uz 2020 r., poz. 685 ze zm.) wskazują, że ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane.

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 określa cele główne jako:

- 1) zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb;
- 2) prowadzenie działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) monitorowanie i ocena skuteczności działań realizowanych w ramach Programu.

Podstawą opracowania Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla gminy Polanów na lata 2021-2022 jest:

- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685ze zm.);
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017- 2022 (Dz. U. z 2017 r. poz. 458 ze zm.)
- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.).

II. Diagnoza

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2022 opracowany został na podstawie diagnozy społecznej. Głównym założeniem działań przyjętych do realizacji w ramach Programu jest umożliwienie jego adresatom zwiększenia kontroli nad zdrowiem psychicznym oraz jego polepszenie i podniesienie jakości życia. Odbywać się to będzie poprzez podnoszenie poziomu wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie korzystnego zachowania i stylów życia, rozwijanie umiejętności radzenia

sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu i postaw zapobiegających ich powstawaniu, przeciwdziałanie nietolerancji, dyskryminacji i wykluczeniu osób cierpiących na zaburzenia psychiczne oraz zapewnienie dostępu do poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego. Zadania te nabierają szczególnej wagi w dobie występowania na terenie naszego kraju epidemii COVID-19, która spowodowała pogorszenie dobrostanu psychicznego wielu osób, szczególnie dzieci i młodzieży poddanej izolacji podczas nauki zdalnej.

Na potrzeby niniejszego Programu, przeprowadzono diagnozę środowiska lokalnego. Celem diagnozy było określenie liczby osób korzystających ze wsparcia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Polanowie będących w obszarze zagrożenia zdrowia psychicznego, wykluczenia społecznego spowodowanego stanem zdrowia, przeżywających kryzys. Dane statystyczne zgromadzono dla lat 2016-2020.

LATA	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób/mieszkańców Gminy- ogółem ¹	8867	8818	8753	8610	8532
Liczba rodzin, korzystających z pomocy społecznej, w których występowała niepełnosprawność ²	177	169	159	142	125
Liczba osób korzystających ze wsparcia ŚDS w Krągu ³	26	24	24	25	25
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, w których występował alkoholizm ⁴	48	48	42	56	56
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, w których występowała narkomania ⁵	1	2	2	1	2
Liczba osób korzystających z	38	46	49	40	38

¹ https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Polanow

² Źródło – Ocena Zadobów Pomocy Społecznej za poszczególne lata

³ Tamże

⁴ Tamże

⁵ Tamże

usług opiekuńczych ⁶					
Liczba wniosków, które wpłynęły do PiRPA o zobowiązanie do leczenia odwykowego ⁷	14	10	13	12	9
Liczba osób, które odbyły terapię odwykową ⁸	7	11	5	10	6
Liczba założonych procedur Niebieskie Karty ⁹	5	7	7	12	13
Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia psychologa ¹⁰	36	45	61	68	57

Jak wskazują powyższe dane statystyczne, istnieje liczna grupa osób wymagających wsparcia w obszarze zdrowia psychicznego oraz wsparcia psychologicznego mieszkańców gminy Polanów. Występuje zatem konieczność podjęcia działań mających na celu zabezpieczenie potrzeb mieszkańców gminy w tym zakresie – wsparcia systemowego, angażującego instytucje z terenu gminy do podjęcia inicjatyw i działań skupiających się w tym obszarze.

III. Cele, zadania, efekty Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2022

Narodowy Program Zdrowia Psychicznego stanowi ogólne ramy dla Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2022. Działania prowadzone w gminie Polanów mają na celu:

- promocję zdrowia psychicznego, zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej roli dobrostanu psychicznego w odniesieniu do jakości życia,
- zapobieganie zaburzeniom psychicznym,
- kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałanie dyskryminacji,
- zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom oraz ich rodzicom.

⁶Tamże

⁷Opracowanie własne w oparciu o dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Polanowie

⁸Tamże

⁹Tamże

¹⁰Tamże

Zadania do realizacji w ramach Programu:

- zapewnienie wsparcia osobom doświadczającym kryzysu psychicznego,
- zapewnienie wsparcia osobom z niepełnosprawnością intelektualną oraz cierpiącym na choroby i zaburzenia psychiczne,
- wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego.

Oczekiwane efekty:

- pogłębienie wiedzy społeczności gminy Polanów na temat zdrowia psychicznego,
- kształtowanie właściwego zachowania prozdrowotnego,
- pogłębienie wiedzy społeczności na temat możliwych form wsparcia dotyczących zdrowia psychicznego,
- zapewnienie integracji osób z zaburzeniami psychicznymi oraz niepełnosprawnością intelektualną z resztą społeczności.

Adresaci Programu:

społeczność gminy Polanów.

IV. Realizacja zadań i celów Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla gminy Polanów na lata 2021-2022

Realizatorzy Programu:

- Burmistrz Gminy Polanów,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanowie,
- jednostki oświatowe na terenie gminy Polanów,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Krągu,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- **Zespół Opieki Zdrowotnej w Polanowie.**

Współrealizatorzy Programu:

- jednostki ratownicze: Policja, Straż Miejska, Ochotnicze Straże Pożarne,
- wolontariusze,
- stowarzyszenia,

- kościół katolicki

Finansowanie zadań:

- środki własne gminy,
- środki pozyskane z funduszy zewnętrznych.

Termin realizacji Programu: lata 2021 – 2022

Sprawozdawczość:

Z realizacji Programu sporządzane będzie roczne sprawozdanie składane w terminie do 31 marca każdego roku Burmistrzowi Miasta i Gminy Polanów, opracowane na podstawie danych przekazywanych do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Polanowie przez podmioty współpracujące i realizujące Program.

CELE	DZIAŁANIA	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
promocja zdrowia psychicznego, zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej roli dobrostanu psychicznego w odniesieniu do jakości życia	<ol style="list-style-type: none"> 1. prowadzenie spotkań, inicjatyw i kampanii informacyjnych dotyczących zdrowia i higieny psychicznej 2. przekazywanie wiedzy dotyczącej higieny zdrowia psychicznego oraz profilaktyki podczas wykonywania pracy socjalnej w środowiskach 	<p>placówki oświatowe, M-GOPS Polanów, ŚDS w Krągu, ZOZ Polanów</p> <p>M-GOPS Polanów – pracownicy socjalni, asystent rodziny</p>	<p>Ilość spotkań, inicjatyw</p> <p>Ilość spotkań</p>
zapobieganie zaburzeniom psychicznym	<ol style="list-style-type: none"> 1. zapewnienie wsparcia psychologicznego mieszkańcom gminy 2. prowadzenie grupy wsparcia dla osób doświadczających kryzysu 3. wskazywanie możliwości wsparcia psychiatrycznego mieszkańcom gminy 4. działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 	<p>placówki oświatowe, M-GOPS Polanów, ŚDS w Krągu, ZOZ Polanów</p> <p>M-GOPS w Polanowie</p> <p>placówki oświatowe, M-GOPS Polanów, ŚDS w Krągu, ZOZ Polanów</p> <p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współpracy ze Stowarzyszeniem "Feniks"</p>	<p>Ilość psychologów dostępnych na terenie gminy Polanów</p> <p>Ilość osób korzystających ze wsparcia</p> <p>Ilość porad</p> <p>Liczba wniosków, które wpłynęły do PiRPA o zobowiązanie do leczenia odwykowego</p> <p>Liczba osób, które odbyły terapię odwykową</p> <p>Liczba osób, które uczestniczą w</p>

	5. działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	spotkaniach AA Liczba założonych procedur Niebieskie Karty
kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałanie dyskryminacji	1. zapewnienie wsparcia mieszkańcom gminy Polanów poprzez usługi opiekuńcze i usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej 2. zapewnienie wsparcia mieszkańcom gminy Polanów poprzez uczestnictwo w zajęciach ŚDS w Krągu 3. prowadzenie kampanii informacyjnych skierowanych na wywołanie postaw zrozumienia i akceptacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi	M-GOPS Polanów ŚDS Krąg, M-GOPS Polanów placówki oświatowe, M-GOPS Polanów, ŚDS w Krągu, ZOZ Polanów	Ilość osób korzystających z usług Ilość osób korzystających ze wsparcia ŚDS Ilość kampanii
zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom oraz ich rodzicom	1. dostęp do psychologów i pedagogów dla uczniów oraz ich rodziców na terenie placówek oświatowych 2. dostęp do psychologa na terenie siedziby M-GOPS w Polanowie	placówki oświatowe M-GOPS Polanów	Ilość osób korzystających ze wsparcia na terenie placówek oświatowych Ilość osób korzystających ze wsparcia psychologa

V. PODSUMOWANIE

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2022 ma na celu zadbanie o dobrostan psychiczny mieszkańców gminy Polanów. Określa on listę celów, zadań do realizacji, oczekiwanych efektów oraz realizatorów Programu. Nadmienić należy, że wiele działań zawartych w Programie jest realizowanych od wielu lat, są jednak zadania, które wybiegają w przyszłość.